

Boodschap van paus Benedictus XVI aan de jongeren van de wereld ter gelegenheid van de 24ste Wereldjongerendag, 2009

“Wij hebben onze hoop gesteld op de levende God” (1 Tim 4,10)

Dierbare vrienden,

Op Palmzondag vieren we de 24ste Wereldjongerendag in de bisdommen. Terwijl we ons voorbereiden op deze jaarlijkse gebeurtenis denk ik met grote dankbaarheid terug aan de bijeenkomst van juli vorig jaar in Sydney. Dat was een zeer gedenkwaardige ontmoeting, waar de heilige Geest het leven vernieuwde van talloze jonge mensen die van over de gehele wereld bijeengekomen waren. De blijdschap van de viering en het spirituele enthousiasme dat we die dagen hebben ervaren, was een sprekend bewijs van de aanwezigheid van de Geest van Christus. Nu zijn we op weg naar de internationale bijeenkomst van 2011 in Madrid, die de volgende woorden van de apostel Paulus als thema heeft: “In Jezus Christus geworteld, op Hem gebouwd, steunend op het geloof” (vgl. Kol 2,7). Laten wij, terwijl we ons verheugen op die wereldwijde bijeenkomst van jongeren, samen de weg van voorbereiding gaan. Ook de tekst voor 2009 is ook een uitspraak van Paulus: “Wij hebben onze hoop gesteld op de levende God” (1 Tim 4,10). En in 2010 staan we stil bij de vraag die de rijke jongeman aan Jezus stelde: “Goede Meester, wat moet ik doen om het eeuwig leven te verwerven?” (Mc 10,17).

De jeugd, een tijd van hoop

In Sydney hebben we gekeken wat de heilige Geest te zeggen heeft tot gelovigen in deze tijd, en in het bijzonder tot jullie, beste jongeren. In de slotmis heb ik jullie aangespoord om je door Hem te laten vormen tot boodschappers van de goddelijke liefde die helpen bouwen aan een toekomst van hoop voor de mensheid. Hoop is van essentieel belang voor ons leven als mens en voor onze missie als christenen, zeker in deze tijd. We zijn ons allen bewust van de behoefte aan hoop: niet zomaar hoop ergens op, maar een vaste, betrouwbare hoop, zoals ik ook in de encycliek *Spe salvi*

heb benadrukt. De jeugd is in het bijzonder een tijd van hoop, omdat we de toekomst dan nog met zoveel verwachtingen tegemoet zien. Als we jong zijn, koesteren we idealen, dromen en plannen. De jeugd is een periode waarin beslissende keuzes voor de rest van ons leven tot rijping komen. Misschien is het daarom ook wel een periode waarin we sterk bezig zijn met fundamentele vragen, zoals: Waarom ben ik op aarde? Wat is de zin van het leven? Hoe gaat mijn leven eruit zien? En ook: Hoe kan ik gelukkig worden? Waarom bestaat er lijden, ziekte en dood? Wat is er na de dood? Dit soort vragen worden nog klemmender wanneer we worden geconfronteerd met soms

onoverkomelijk lijkende hindernissen: problemen met school of studie, werkloosheid, familieruzies, crises in vriendschappen of moeilijkheden bij het opbouwen van goede, liefdevolle relaties, ziekte of handicaps, gebrek aan voldoende middelen als gevolg van de huidige wereldwijde economische en sociale crisis. Dan vragen we ons af: Waar vind ik de vlam van de hoop en hoe houd ik die brandend in mijn hart?

Op zoek naar "de ware hoop"

De ervaring leert dat persoonlijke kwaliteiten en materiële zaken geen waarborg bieden voor de hoop waarnaar de menselijke geest voortdurend op zoek is. Zoals ik in mijn encycliek *Spe salvi* schreef, zijn politiek, wetenschap, technologie, economie en alle andere materiële zaken op zichzelf niet voldoende om de *ware hoop* te bieden waar we allemaal naar verlangen. Deze hoop "kan alleen God zijn, die het al omvat en die ons geven en schenken kan waartoe wij alleen niet in staat zijn." (nr. 31). Daarom is een van de belangrijkste gevolgen van de veronachtzaming van God de overduidelijke richtingloosheid die we zien in onze samenlevingen en die resulteert in eenzaamheid en geweld, ontevredenheid en een gebrek aan vertrouwen, vaak uitmondend in wanhoop. Het woord van God waarschuwt luid en duidelijk: "Vervloekt is hij die op mensen vertrouwt, die steunt op een schepsel en zich afkeert van de Heer. Hij is een kale struik in de steppe, nooit krijgt hij regen" (Jer 17,5-6).

De crisis van de hoop raakt met name de jongere generaties. In een sociaal-culturele omgeving die weinig zekerheden, waarden en vaste richtpunten biedt, zien zij zich geconfronteerd met problemen die hun macht te boven lijken te gaan. Dierbare jonge vrienden, ik denk hierbij aan veel van jullie leeftijdgenoten die door het leven

beschadigd zijn. Zij lijden vaak onder een gebrekkige persoonlijke ontwikkeling, veroorzaakt door problematische gezinssituaties, door een toegeeflijke en vrijgevochten opvoeding en door moeilijke en traumatische ervaringen. Voor sommigen – een aanzienlijk aantal helaas – is de welhaast onvermijdelijke uitweg een vervreemdende vlucht in gevaarlijk en gewelddadig gedrag, gebruik van drugs en alcohol en tal van andere valkuilen voor wie niet op zijn hoede is. Toch is ook bij jongeren die het moeilijk hebben en afgedwaald zijn door slechte voorbeelden, het verlangen naar ware liefde en werkelijk geluk niet verdwenen. Maar hoe kunnen we tot hen spreken van deze hoop? We weten dat de mens alleen in God werkelijk vervulling vindt. De belangrijkste opdracht aan ons allen is die van een nieuwe evangelisatie, die erop gericht is om jongere generaties het ware gezicht te laten ontdekken van God, die liefde is. Aan jongeren die op zoek zijn naar iets waarop zij werkelijk hun hoop kunnen vestigen, wil ik de woorden meegeven die Paulus schreef aan de christenen die destijds in Rome werden vervolgd: "Moge de God van de hoop u vervullen met alle vreugde en vrede in het geloven, zodat gij overvloedig van hoop, door de kracht van de heilige Geest" (Rom 15,13). Laten wij dit jaar, waarin het 2000 jaar geleden is dat de apostel van de heidenen werd geboren, van hem leren hoe wij geloofwaardige getuigen van de christelijke hoop kunnen worden.

Paulus, getuige van de hoop

Terwijl Paulus overspoeld werd door allerlei moeilijkheden en beproevingen, schreef hij aan zijn trouwe leerling Timoteüs: "Wij hebben onze hoop gesteld op de levende God" (1 Tim 4,10). Hoe had deze hoop in hem postgevat? Om die vraag te kunnen beantwoorden, moeten we terug naar zijn

ontmoeting met de verrezen Jezus op de weg naar Damascus. Op dat moment was Saul nog een jonge man, zoals jullie: begin twintig, een volgeling van de wet van Mozes en vastbesloten om met alle mogelijke middelen diegenen te bestrijden die hij als vijanden van God beschouwde en hen zo nodig te doden (vgl. Hnd 9,1). Terwijl hij onderweg was naar Damascus om de volgelingen van Christus te arresteren, werd hij verblind door een mysterieus licht en hoorde hij zijn naam roepen: "Saul, Saul, waarom vervolgt gij Mij?" Hij viel op de grond en vroeg: "Wie zijt gij, Heer?" Het antwoord luidde: "Ik ben Jezus, die gij vervolgt" (Hnd. 9, 3-5). Die ontmoeting betekende een radicale omslag in het leven van Paulus. Hij werd gedoopt en werd een apostel van het Evangelie. Op de weg naar Damascus werd hij innerlijk vernieuwd door de goddelijke Liefde die hij had leren kennen in de persoon van Jezus Christus. Later zou hij schrijven: "Voor zover ik nu leef in het vlees, leef ik in het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en zichzelf heeft overgeleverd voor mij" (Gal 2,20). Van een christenvervolger veranderde hij in een getuige en missionaris. Hij stichtte gemeenten in Klein-Azië en Griekenland, reisde duizenden kilometers en trotseerde vele gevaren, uiteindelijk uitmondend in zijn martelaarsdood in Rome. Allemaal uit liefde voor Christus.

De ware hoop is in Christus

Voor Paulus is hoop niet slechts een ideaal of een gevoel, maar een levende persoon: Jezus Christus, de Zoon van God. Vanuit deze zekerheid kon hij aan Timoteüs schrijven: "Wij hebben onze hoop gesteld op de levende God" (1 Tim 4,10). De "levende God" is de verrezen Christus, die in onze wereld aanwezig is. Hij is de ware hoop: de Christus die met ons en in ons leeft en die

ons roept om te delen in zijn eeuwig leven. Als we niet alleen zijn, als Hij in ons is, sterker nog, als Hij ons heden en onze toekomst is, waarvoor zou je dan nog bang zijn? De hoop van de christen is daarom het verlangen naar "het Rijk der hemelen en het eeuwig leven als naar ons geluk, door ons vertrouwen te stellen in de beloften van Christus, hierbij niet steunend op onze krachten maar op de hulp van de genade van de heilige Geest" (*Catechismus van de Katholieke Kerk*, 1817).

De weg naar de ware hoop

Dierbare jonge mensen, zoals Jezus ooit de jonge Paulus ontmoette, zo wil Hij ook ieder van jullie ontmoeten. Al voordat wij er zelf naar verlangen, verlangt Jezus Christus al vurig naar die ontmoeting. Sommigen van jullie zullen misschien vragen: hoe kan ik Hem dan ontmoeten? Of: op welke manier benadert Hij me dan? De Kerk leert ons dat het verlangen naar een ontmoeting met de Heer op zichzelf al een vrucht van zijn genade is. Wanneer wij ons geloof uiten in het gebed, vinden wij Hem zelfs in tijden van duisternis, omdat Hij zich aan ons geeft. Aanhoudend gebed stelt het hart open om Hem te ontvangen, zoals Augustinus ook schrijft: "Onze Heer en God [...] wil dat wij ons verlangen tot uiting brengen in het gebed, zodat wij gaan inzien wat Hij ons wil geven" (*Brief* 130, 8;17). Het gebed is het geschenk van de Geest dat ons tot mannen en vrouwen van hoop maakt, en onze gebeden houden de wereld open voor God (vgl. *Spe salvi*, 34).

Ruim in je leven tijd in om te bidden! Het is goed om zelf te bidden, maar nog mooier en vruchtbaarder is het om samen te bidden, omdat de Heer ons heeft verzekerd dat Hij aanwezig is waar twee of drie in zijn naam bij elkaar zijn (vgl. Mt 18,20). Er zijn vele

manieren om vertrouwd met Hem te raken. Er zijn ervaringen, groepen en bewegingen, ontmoetingen en cursussen waar je kunt leren bidden en daarmee kunt groeien in je geloofservaring. Doe mee aan de liturgie in de parochie en laat je overvloedig voeden door het woord van God en actieve deelname aan de sacramenten. Zoals je weet, is het hoogtepunt en de kern van het leven en de missie van iedere gelovige en christelijke gemeenschap de Eucharistie, het sacrament van de verlossing, waarin Christus tegenwoordig is en zijn Lichaam en Bloed geeft als geestelijk voedsel voor het eeuwige leven. Een onuitsprekelijk mysterie! Rond de Eucharistie wordt de Kerk geboren en komt zij tot wasdom – die grote familie van kinderen waartoe wij toetreden door het doopsel en waarin wij voortdurend worden vernieuwd door het sacrament van de verzoening. Door het vormsel worden de gedoopten dan bevestigd in de heilige Geest, opdat zij leven als ware vrienden en getuigen van Christus. Het sacrament van de priesterwijding en het huwelijk stellen hen in staat om hun apostolische plichten in de kerk en in de wereld te vervullen. En het sacrament van de zieken, tot slot, schenkt ons de ervaring van goddelijke troost in ziekte en lijden.

Handelen in overeenstemming met de christelijke hoop

Als jullie steun vinden in Christus, dierbare jonge mensen, en als jullie net als de apostel Paulus voluit in Hem leven, dan zul je het niet kunnen laten om over Hem te spreken en Hem bekend en geliefd te maken onder velen van je vrienden en leeftijdsgenoten. Wees trouwe discipelen van Hem; op die manier kun je helpen bij het vormen van christelijke gemeenschappen die vervuld zijn van liefde, zoals ook beschreven in de *Handelingen van de apostelen*. De Kerk heeft

jullie nodig bij deze veeleisende missie. Laat je niet ontmoedigen door de moeilijkheden en beproevingen die je tegenkomt. Wees geduldig en volhardend en overwin daarmee de natuurlijk drang van jongeren om de dingen snel te willen doen en alles in één keer te willen.

Dierbare vrienden, volg het voorbeeld van Paulus en getuig van de verrezen Christus! Maak Christus bekend onder je leeftijdsgenoten en andere mensen, mensen die op zoek zijn naar “de ware hoop” die zin geeft aan hun leven. Als Jezus je hoop is geworden, vertel dit dan aan anderen met jouw vreugde en jouw spirituele, apostolische en sociale betrokkenheid. Laat Christus in je wonen en als je al je geloof en vertrouwen op Hem hebt gesteld, verspreid die hoop dan om je heen. Maak keuzes waaruit je geloof blijkt. Laat blijken dat je het gevaar ziet van de verheerlijking van rijkdom, materieel bezit, carrière en succes, en zorg dat je zelf niet valt voor de verleiding van deze valse illusies. Koester liefde voor je naaste en probeer jezelf en je menselijke talenten en professionele vaardigheden ten dienste te stellen van het algemeen belang en de waarheid, altijd bereid “tot verantwoording aan al wie u rekenschap vraagt van de hoop die in u leeft” (1 Pet 3,15). Ware christenen zijn nooit terneergeslagen, ook al worden zij geconfronteerd met verschillende beproevingen, omdat de aanwezigheid van Jezus het geheim van hun vreugde en vrede is.

Maria, Moeder van de hoop

Moge Paulus jullie voorbeeld zijn op deze weg van het apostolische leven. Hij voedde zijn leven van nooit aflatende hoop en geloof door zijn blik te richten op Abraham, over wie hij in de Brief aan de Romeinen schrijft: “Tegen alle hoop in

heeft hij gehoopt, en geloofd dat hij vader zou worden van vele volken" (Rom 4,18). In de voetsporen van de mensen van de hoop – profeten en heiligen uit alle tijden – gaan wij voorwaarts op de weg naar de vervulling van het Koninkrijk, een geestelijke weg waarop wij worden vergezeld door de Maagd Maria, Moeder van de hoop. Zij die de hoop van Israël heeft gebaard, die de wereld haar Heiland heeft gegeven en die aan de voet van het kruis stond met een standvastige hoop, zij is ons voorbeeld en onze toeverlaat. Bovendien is Maria onze voorspraak en leidt zij ons door de duisternis van onze beproevingen naar de stralende dageraad van een ontmoeting met de verrezen Christus.

Dierbare jonge vrienden, ik wil deze boodschap besluiten met een prachtig en beroemd gebed van de heilige Bernardus, geïnspireerd op een van de namen voor Maria – Stella Maris, Sterre der Zee: "U die te midden van alle beroering van dit leven woeste stormen moet doorstaan en zelden in rustig vaarwater verkeert, wend uw ogen niet af van deze heldere Ster, zodat u niet door de onstuimige golven wordt overmeesterd. Als de winden van de verzoeken opsteken, als u ten val komt tussen de rotsen van de ramspoed, kijk dan omhoog naar de Ster, roep Maria aan. [...] Wanneer u in gevaar bent, of in nood of verwarring, denk dan aan Maria, roep Maria aan. [...] Als u haar volgt, zult u nooit van het juiste pad afraken; als u haar om hulp vraagt, zult u nooit bezwijken onder wanhoop; denkend aan haar zult u niet dolen; onder haar hoede zult u niet dwalen; als zij uw gids is, zult u niet vermoeid raken; met haar hulp zult u veilig de haven bereiken" (*Homilieën ter lofprijzing van de heilige Maagd, 2,17*).

Maria, Sterre der Zee, wij vragen u om de jongeren van heel deze wereld tot een ont-

moeting met uw goddelijke Zoon Jezus te leiden. Wees de hemelse beschermvrouwe van hun trouw aan het Evangelie en van hun hoop.

Dierbare jonge vrienden, weet dat ik iedere dag in mijn gebeden aan jullie denk. Met grote genegenheid schenk ik mijn zegen aan jullie en allen die jullie dierbaar zijn.

Vanuit het Vaticaan, 22 februari 2009

Benedictus XVI

© Copyright 2009 – Libreria Editrice Vaticana / R.-K. Kerkgenootschap in Nederland

Vertaling: drs. P.C. de Die